

## Ο Κλάδος των Ιαματικών Λουτρών και των “Spra” στην Ελλάδα



### Ιστορική Ανασκόπηση & Τρέχουσες Εξελίξεις στον Κλάδο

Νικόλαος Ηρ. Γεωργιάδης (\*)

**Η ιστορία των ιαματικών πηγών έχει τις ρίζες της στην αρχαία Ελλάδα.** Ο πρώτος παρατηρητής των πηγών με θεραπευτικές ιδιότητες ήταν ο ιστορικός Ηρόδοτος (484-410 π.Χ.) που πρωτοσύστησε τα ιαματικά λουτρά. Ο Ιπποκράτης από την Κω όμως, ήταν εκείνος που θεωρήθηκε ουσιαστικά ο πατέρας της υδροθεραπείας. Ασχολήθηκε με διάφορα νερά και τα διέκρινε (α) σε **ελώδη**: δηλαδή τα νερά που υπάρχουν στα έλη και τις λίμνες, (β) σε **όμβρια**: τα νερά που σχηματίζονται από τη βροχή και (γ) σε **μεταλλικά**: εκείνα δηλαδή που αναβλύζουν από πετρώματα.

Ιδιαίτερη χρήση των ιαματικών πηγών έγινε κατά τα ρωμαϊκά κυρίως χρόνια. Κατά τους βυζαντινούς χρόνους, αρκετοί ήταν επίσης οι άνθρωποι που βρήκαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον στην υδροθεραπεία και την **ιαματική λουτροθεραπεία**. Η τελευταία, **βρήκε ιδιαίτερη εφαρμογή τους τελευταίους δύο αιώνες**, ενώ σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες κατασκευάστηκαν νέα λουτροθεραπευτήρια που αντικατέστησαν τις παλιές και διάσημες τότε Ρωμαϊκές Θέρμες.

Το 1918 ήταν μία καθοριστική χρονιά για την ελληνική πραγματικότητα, καθώς δημιουργήθηκε για πρώτη φορά ειδική υπηρεσία ιαματικών πηγών στο τότε Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας. Κατά το έτος 1936, οι ιαματικές πηγές της Ελλάδας τέθηκαν στην αρμοδιότητα του τότε Υφυπουργείου Τύπου και Τουρισμού. Από το 1950 έως σήμερα, ο εν λόγω τομέας υπάγεται στις αρμοδιότητες του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.).

Τι είναι όμως τα ιαματικά νερά, σε τι ωφελούν και εν τέλει, γιατί κερδίζουν ολόένα και περισσότερο έδαφος; Τα νερά των φυσικών ή ιαματικών πηγών είναι νερά που πηγάζουν μέσα από πετρώματα και βράχους, και βγαίνουν από τα έγκατα της γης. Στην ουσία, είναι μεταλλικά νερά που περιέχουν μεταλλικά συστατικά, όπως νάτριο, κάλιο, ασβέστιο, σίδηρο, μαγνήσιο, φώσφορο, οξυγόνο και άλλα σημαντικά στοιχεία που καθορίζουν τις αξίες και τις ιδιότητες των ιαματικών νερών. Η θερμοκρασία των φυσικών πηγών επίσης διαφέρει από περιοχή σε περιοχή, φτάνοντας πάντως μέχρι και τους 60 βαθμούς Κελσίου.

Η Ελλάδα θεωρείται μία από τις πλουσιότερες χώρες σε φυσικές πηγές. **Πηγαία νερά αναβλύζουν στην ελληνική επικράτεια σε 752 διαφορετικά γεωγραφικά**

**σημεία.** Οι περισσότερες πηγές βρίσκονται στα νησιά, σε 229 σημεία. Ακολουθεί η Στερεά Ελλάδα με 165 πηγές, η Μακεδονία με 115, η Πελοπόννησος με 114, η Θεσσαλία με 57, η Ήπειρος με 56 και η Θράκη με 25 φυσικές πηγές. Από τις πηγές αυτές λειτουργούν ως λουτροπόλεις οι 80. Από αυτές, τουριστικής σημασίας και αξιοποίησης είναι οι 18 και τοπικής σημασίας οι 47. Η δυνατότητα αξιοποίησης των φυσικών πηγών είναι πολύ μεγάλη, παρόλα αυτά οι ελλείψεις εγκαταστάσεις και η ανάγκη χρήσης ανάλογου τεχνικού εξοπλισμού δεν καθιστούν ικανή την αξιοποίηση περισσότερων ιαματικών πηγών.

**Τα ιαματικά νερά έχουν θεραπευτικές ιδιότητες,** ικανές να θεραπεύσουν ασθένειες, όπως ρευματικά, αρθρική, παθήσεις του ήπατος, πεπτικές και άλλες χρόνιες παθήσεις. Στην πράξη, με τη συχνή χρήση των φυσικών πηγών, τα αποτελέσματα δύναται να είναι θεαματικά, ενώ κάποιες παθήσεις, μπορούν να εξαλειφθούν οριστικά. Από τις πιο σημαντικές ιαματικές πηγές στην ελληνική επικράτεια είναι τα Λουτρά Υπάτης που βρίσκονται στο κέντρο της Φθιώτιδας, τα οποία πιθανώς να ανάβλυσαν μετά από μία μεγάλη σεισμική δόνηση κατά το 427 π.Χ.. Ανάλογα με τις παθήσεις τους, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να λύσουν το εκάστοτε πρόβλημα υγείας ή ακόμα και να γνωρίσουν τις ιαματικές θεραπευτικές ιδιότητες των πηγών για προληπτικούς λόγους.

Συγκεκριμένα, **περιοχές με εξαιρετικές ιαματικές πηγές** είναι: τα Καμένα Βούρλα, η Αιδηψός που είναι από τις πιο ονομαστές λουτροπόλεις της Ελλάδας με ιστορία 20.000 ετών, οι Θερμοπόλεις στις οποίες, όπως αναφέρεται στη μυθολογία, ο Ηρακλής όφειλε τη δύναμή του επειδή λουζόταν σε αυτά τα νερά, η Βουλιαγμένη, η Θέρμη Μυτιλήνης, η Ικαρία και τα Μέθανα, τα οποία συνιστώνται σε ανθρώπους με ρευματικές, γυναικολογικές, δερματικές και κυκλοφορικές παθήσεις, καθώς και νεφρικά προβλήματα.

**Από τις πιο δημοφιλείς περιοχές σε όλη την Ελλάδα για τις θεραπευτικές ιδιότητες των πηγών της είναι το Λουτράκι.** Κάθε χρόνο, ειδικά κατά την καλοκαιρινή περίοδο, η περιοχή συγκεντρώνει ολόένα και μεγαλύτερη προσέλευση κόσμου. Το εντυπωσιακό μάλιστα είναι ότι σημειώνει σημαντικά ποσοστά ακόμα και νεανικού πληθυσμού με αυξημένο ενδιαφέρον για τα ιαματικά λουτρά, ενώ το εμφιαλωμένο νερό Λουτρακίου χρόνια τώρα, κατέχει ηγετική θέση στην αγορά των επώνυμων εμφιαλωμένων νερών.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η περιοχή Θέρμα στο δήμο Μυριναίων στο νησί της Λήμνου. Πρόκειται για μία πηγή με εξαιρετικές ιδιότητες και θερμοκρασία 42 βαθμών Κελσίου χειμώνα - καλοκαίρι. Το νερό είναι πόσιμο, παρόλα αυτά γίνονται ακόμα προσπάθειες για τη δημιουργία εργαστηρίου εμφιαλωμένου νερού. Τα Θέρμα είχαν αξιοποιηθεί επί τουρκοκρατίας και έχουν ανασκευαστεί τα τελευταία χρόνια. Το νερό των Θερμών θεραπεύει αρκετές παθήσεις του ουροποιητικού, αλλά και άλλων συστημάτων του οργανισμού. Επίσης είναι χωνευτικό και πίνεται με μεγάλο ζήλο από τους κατοίκους της Λήμνου.

**Ο σύγχρονος τρόπος ζωής και οι υψηλές απαιτήσεις, προσέκλυσαν σιγά-σιγά και το νεανικό κοινό που αντιμετώπισε τα ιαματικά λουτρά ως έναν τρόπο χαλάρωσης, αλλά και προληπτικής θεραπείας.** Αυτός ήταν και ο λόγος για τον οποίο τόσο στο εξωτερικό όσο και στην Ελλάδα, η λουτροθεραπεία παρουσιάζει μια έξαρση, κερδίζοντας συνεχώς έδαφος στον κλάδο των εναλλακτικών διακοπών. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία του **Ιαματικού Τουρισμού, γνωστότερου ως SPAS.** Η συνεχής ζήτηση «άνοιξε» το δρόμο για έναν ιδιαίτερα κερδοφόρο κλάδο με τη δημιουργία θέρετρων ιαματικού τουρισμού (SPAS) που συνδυάζουν εκτός από τις υπηρεσίες υγείας και την ψυχαγωγία. Ο τουρισμός υγείας εξελίσσεται με ραγδαίους ρυθμούς σε ολόκληρη την Ευρώπη, ενώ ο

**συνδυασμός και άλλων υπηρεσιών μαζί με τη λουτροθεραπεία καθιστά τον κλάδο όλο και πιο ελκυστικό για το ενδιαφερόμενο κοινό.**

Στην Ελλάδα, τα τελευταία πέντε χρόνια, έκαναν την εμφάνισή τους όλο και περισσότερα κέντρα λουτροθεραπείας σε εκσυγχρονισμένες πολυτελείς εγκαταστάσεις με συνδυαστικές υπηρεσίες μασάζ, λασποθεραπείας και άλλων υπηρεσιών, ικανών να αντικαταστήσουν τις φυσικές ιαματικές πηγές.

Την ίδια στιγμή, οι περιοχές και τα νησιά που διαθέτουν φυσικές πηγές εντείνουν τις προσπάθειες εκσυγχρονισμού αυτών, έτσι ώστε να είναι σε θέση να δεχτούν μεγαλύτερα ποσοστά τουριστών με πακέτα εναλλακτικών διακοπών σε οικονομικούς όρους, καθώς τα περισσότερα μεγάλα κέντρα SPAS θεωρούνται για πολλούς ενδιαφερόμενους ως πολυτέλεια λόγω του υψηλού κόστους των προσφερόμενων υπηρεσιών τους.

Σήμερα φαίνεται ότι αρκετοί άνθρωποι θεωρούν τα SPAS ως μία νέα μόδα. Γεγονός είναι πάντως ότι η ανάγκη και η ζήτηση της εν λόγω «μόδας», η οποία στην ουσία κρατάει αρκετές χιλιάδες χρόνια, **διαφαίνεται να ξεπερνάει κάθε προσδοκία**, καθώς οι δραστηριοποιούμενες στον κλάδο επιχειρήσεις αναπτύσσονται και πληθαίνουν και στην Ελλάδα. Εν τέλει όμως, **αυτό που είναι πρωτεύουσας σημασίας, είναι η σωστή αξιοποίηση εκατοντάδων φυσικών πηγών σε ολόκληρη την Ελλάδα που αποδεικνύονται θησαυρός για όλο και περισσότερους ανθρώπους με χρόνιες παθήσεις, ακόμα και για τις περιπτώσεις έντονου άγχους και στρες που επιβαρύνουν την υγεία τους σε καθημερινή πλέον βάση.**

(\*) Υπεύθυνος Ανάλυσης Αγοράς & Μετοχών  
“VALUATION & RESEARCH SPECIALISTS”

**Value Invest - [www.valueinvest.gr](http://www.valueinvest.gr)  
Investment Research & Analysis Journal - [www.iraj.gr](http://www.iraj.gr)**

### Ειδική Ανακοίνωση προς Όλα τα Ενδιαφερόμενα Μέρη

---

Η πληροφόρηση που περιέχεται στο δικτυακό τόπο [www.iraj.gr](http://www.iraj.gr) (Investment Research and Analysis Journal ή IRAJ) και στην παρούσα ανάλυση (ή γενικά παρουσίαση) βασίζεται σε ευρέως δημοσιοποιημένα στοιχεία, στατιστικές βάσεις δεδομένων, ετήσιους απολογισμούς, ενημερωτικά δελτία, επίσημες ανακοινώσεις και άλλες εξειδικευμένες πηγές πρωτογενούς ή δευτερογενούς έρευνας, οι οποίες κατά την άποψη των εκπροσώπων του δικτυακού τόπου είναι έγκυρες, αξιόπιστες και οι κατά το δυνατόν αντιπροσωπευτικότερες του προς εξέταση αντικειμένου. Το IRAJ δεν έχει προβεί σε πρωτογενή ή εμπειριστατωμένο έλεγχο του συνόλου των αναγραφόμενων πληροφοριών / στοιχείων και κατά συνέπεια δεν εγγυάται με απόλυτο τρόπο την ποιοτική και ποσοτική ακρίβεια των δεδομένων και απόψεων που εμπεριέχονται σε αυτήν. Η πληροφόρηση και οι απόψεις που παρουσιάζονται, υφίστανται κατά τη χρονική στιγμή της εκπόνησης της ανάλυσης, αποτελούν προϊόν συνθετικής και κριτικής μεθόδου, και ενδέχεται να μεταβληθούν μετά τη συγκεκριμένη ημερομηνία χωρίς καμία ειδοποίηση από μέρους του IRAJ προς τα ενδιαφερόμενα μέρη. Παράλληλα, είναι πιθανόν, οι απόψεις που βασίζονται σε διαφορετική μεθοδολογία ανάλυσης (θεμελιώδη, τεχνική ή στατιστική ανάλυση) αλλά και σε διαφορετική θεώρηση να μην βρίσκονται, κατά αναγκαίο τρόπο, σε απόλυτη αρμονία μεταξύ τους και ως εκ τούτου τα εξαγόμενα δεδομένα / συμπεράσματα ανάλογα με τα χρησιμοποιηθέντα κριτήρια να δίστανται ή να διαφοροποιούνται. Οι αγορές μετοχών, χρήματος και εμπορευμάτων χαρακτηρίζονται παραδοσιακά από υψηλό βαθμό μεταβλητότητας (volatility), με αποτέλεσμα να καθίσταται κατά καιρούς ιδιαίτερος δύσκολη η απόπειρα πρόβλεψης των μελλοντικών τάσεων. Παράμετροι, όπως οι εταιρικές εξελίξεις, οι μακροοικονομικές και μικροοικονομικές ισορροπίες, οι κλιματολογικές συνθήκες, το επίπεδο των αποθεμάτων και η εν γένει προσφορά και ζήτηση των προς διαπραγμάτευση χρεογράφων παρουσιάζουν ταχείς ρυθμούς αλλαγών ως προς την πληροφόρηση που διαχέεται στην επενδυτική κοινότητα και κατά συνέπεια οι εναλλαγές των προσδοκίων οδηγούν με τακτικό και συνήθως απρόβλεπτο τρόπο σε μικρές ή μεγάλες διακυμάνσεις των τιμών.

Οι προβλέψεις που αναφέρονται στις αναλύσεις του δικτυακού τόπου [www.iraj.gr](http://www.iraj.gr) δύνανται να αποτελούν ένα μόνο από τα πολλά υπονήφια / πιθανά σενάρια μελλοντικών εξελίξεων, ανάλογα με τις διαφορετικές κάθε φορά υποθέσεις που λαμβάνονται υπόψη για την εξαγωγή τους. Επίσης δύνανται να εκφράζονται ως προσωπικές απόψεις των συγγραφέων και όχι κατ' αναγκαίο τρόπο ως βασικές θέσεις που εκπροσωπούν το δικτυακό τόπο IRAJ σε ευρύτερη διάσταση. Όλες οι απόψεις οι οποίες βασίζονται σε προβλέψεις μεγεθών χρηματοοικονομικής φύσεως υπόκεινται σε σημαντικούς κινδύνους και αβεβαιότητες ως προς την τελική υλοποίησή τους, με αποτέλεσμα να απαιτείται εξαιρετική προσοχή στη χρήση αυτών των προβλέψεων ως κριτήρια επενδυτικής συμπεριφοράς.

Οι μελέτες και οι αναλύσεις του δικτυακού τόπου [www.iraj.gr](http://www.iraj.gr) (Investment Research and Analysis Journal ή IRAJ) δεν αποτελούν προτροπή για την αγορά, πώληση ή διακράτηση αξιών και εκπονούνται με κύριο αλλά όχι αποκλειστικό σκοπό την ενημέρωση των επενδυτών. Τόσο ο κάτοχος όσο και οι συντελεστές του δικτυακού τόπου [www.iraj.gr](http://www.iraj.gr) δεν καθίστανται σε καμία περίπτωση υπεύθυνοι για πάσης φύσεως ζημιές, οφέλη ή διαφυγόντα κέρδη, που προέκυψαν από επενδυτικές επιλογές, οι οποίες βασίσθηκαν στα συμπεράσματα ή τα αποτελέσματα των αναλύσεων που δημοσιεύθηκαν. Απαγορεύεται ρητώς η αναπαραγωγή, χρησιμοποίηση και διανομή του εν λόγω προϊόντος χωρίς την έγγραφη άδεια του IRAJ και των εκπροσώπων του.

---